

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

**WYMAGANIA EDUKACYJNE W ROKU SZKOLNYM 2024/2025
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU**

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE KLASA 8

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie w klasie 8 (opracowane na podstawie: *Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do wiedzy o społeczeństwie „Dziś i jutro” dla klasy 8 szkoły podstawowej*)

Treści / zagadnienia	Dopuszczająca Uczeń potrafi:	Dostateczna Uczeń: Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:	Formy sprawdzenia
I. ŻYCIE SPOŁECZNE						
1. Człowiek w społeczeństwie	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest społeczeństwo, - podaje przykłady potrzeb człowieka, - przytacza przykłady ról społecznych, - wymienia osoby, podmioty oraz instytucje, które mają wpływ na rozwój młodego człowieka i zaspokajanie jego potrzeb, - podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady potrzeb człowieka z podziałem na kategorie (bezpieczeństwa, przynależności, uznania, samorealizacji i duchowych), - wskazuje różnice między potrzebami naturalnymi a społecznymi, - wymienia podstawowe społeczne oczekiwania wynikające z pełnienia roli dziecka i ucznia, - wycisza przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną, - wyjaśnia, na czym polega proces socjalizacji, - określa, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina, - wymienia kategorie norm społecznych, - określa, które spośród podanych zachowań są oceniane z zastosowaniem norm 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zależności pomiędzy procesem zaspokajania potrzeb a rozwojem człowieka, - tłumaczy, czym jest osobowość, i jakie ma związki z socjalizacją, - porównuje społeczne oczekiwania dotyczące pełnienia roli dziecka i rodzica oraz ucznia i nauczyciela, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zależności między zaspokojeniem potrzeb i wywiązywaniem się z ról społecznych a samorealizacją i samooceną jednostki, - podaje konsekwencje braku zaspokojenia poszczególnych potrzeb człowieka, - przytacza przykłady konfliktu ról społecznych, 	Praca na lekcji, odpowiedź ustna, sprawdzian

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>norm społecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przytacza przykłady pozytywnych i negatywnych wzorców zachowań funkcjonujących w swoim środowisku rówieśniczym, - wyjaśnia, czym są zdrowie psychiczne i depresja. 	<p>oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania jednostki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia czynniki mające wpływ na samoocenę człowieka, - podaje przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole, - wymienia zdrowe nawyki służące utrzymaniu higieny psychicznej, - wymienia czynniki, które mogą wywołać kryzys psychiczny. 	<p>prawnych i uzasadnia swój wybór,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zależności pomiędzy zdrowiem psychicznym a funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady konfliktu ról społecznych, - wskazuje przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat teorii Abrahama Masłowa, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat kondycji psychicznej młodych ludzi w Polsce. 	<p>wskazuje przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia problem przestrzegania norm społecznych w swoim środowisku (ocena zjawiska, przyczyny i konsekwencje). 	
<p>2. Grupy społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje rodzaje grup społecznych, - wymienia grupy społeczne, do których 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest grupa społeczna, i wymienia jej cechy, - wylicza główne zasady 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podział grup społecznych, - omawia różne sposoby rozwiązywania 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wady i zalety różnych metod podejmowania decyzji w grupie, 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje strategie przyjmowane w czasie konfliktu, - porównuje 	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>należy,</p> <ul style="list-style-type: none">- przytacza przykłady korzyści wynikających z bycia w grupie,- wymienia typowe konflikty występujące w szkole i grupie rówieśniczej,- określa, jakie zachowania prowadzą do sporów,- wymienia podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej i w szkole,- podaje przykłady autorytetów.	<p>współpracy w grupie,</p> <ul style="list-style-type: none">- podaje przykłady postaw jednostek wobec konfliktu,- wskazuje dobre i złe strony poszczególnych postaw wobec konfliktu,- proponuje sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej, szkole i społeczeństwie,- porównuje grupę nieformalną, koleżeńską z grupą zadaniową,- wskazuje różnicę między idolem a autorytetem,- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.	<p>konfliktów: rozmowę, negocjacje, mediacje i arbitraż, wskazuje ich dobre i złe strony,</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia warunki prowadzenia skutecznych negocjacji.	<ul style="list-style-type: none">- określa, które metody są najważniejsze dla zespołowego wykonania określonych zadań,- podaje przykłady sytuacji konfliktowych z codziennego życia, proponuje metody rozwiązania sporu w każdej z nich i uzasadnia swój wybór,- przytacza przykłady autorytetów, określa, co odróżnia te osoby od idoli, i uzasadnia swoje zdanie,- redaguje w punktach przebieg negocjacji w przypadku zacerpnietym ze swojego codziennego	<p>konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa,</p> <ul style="list-style-type: none">- przygotowuje poradnik unikania konfliktów i ich skutecznego rozwiązywania,- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.	
--	---	---	--	--	--	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

				życia.	
3. Komunikacja i autoprezentacja	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są dyskusja i debata, - podaje przykłady sytuacji, w których młody człowiek powinien zachować się asertywnie, - gromadzi argumenty o szkodliwości używek. 	<ul style="list-style-type: none"> - przytacza przykłady zachowań asertywnych, - określa różnice między asertywnością a agresją. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje reguły obowiązujące uczestników dyskusji i debaty, - przedstawia warunki asertywności, - buduje asertywną wypowiedź na temat szkodliwości używek. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest asertywność i jakie ma znaczenie dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie. 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje samooceny pod kątem asertywności.
4. Życie rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest rodzina, - wylicza podstawowe wartości kształtujące życie rodzinne, - opowiada o roli rodziców, dzieci i osób starszych w rodzinie, - przedstawia wartości ważne dla jego rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy rodziny jako grupy społecznej, - podaje funkcje rodziny i przykłady ich realizacji, - wskazuje czynniki sprzyjające zacieśnianiu więzi rodzinnych, - wylicza główne prawa i obowiązki dzieci w rodzinie, - podaje podstawowe problemy zagrażające prawidłowemu 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia argumenty na poparcie twierdzenia, że rodzina jest podstawową grupą społeczną, - omawia najważniejsze funkcje rodziny, - wylicza typy rodziny, - tłumaczy, czym jest władza rodzicielska, - omawia prawa i obowiązki dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje cechy różnych typów rodzin, - wskazuje przykłady realizacji poszczególnych funkcji rodziny, - rozpoznaje przypadki nieprawidłowego realizowania przez rodzinę swoich funkcji, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcjonowanie współczesnej rodziny, - przeprowadza ankietę dotyczącą wartości ważnych w jego rodzinie i prezentuje jej wyniki, - wyjaśnia, jak na poszczególnych etapach życia jednostki, zmienia się rola rodziny w

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>funkcjonowaniu współczesnych rodzin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne. 	<p>w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy instytucji wspierających rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie szczęścia rodzinnego i jego wpływ na człowieka, - wskazuje zależności między systemem wartości a zasadami funkcjonowania rodziny. 	<p>procesie socjalizacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje przyczyny problemów współczesnych rodzin i omawia ich skutki dla ich członków oraz dla społeczeństwa, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne.
<p>5. Edukacja i praca</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wycisza podstawowe funkcje szkoły, - podaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia, - określa, kto tworzy samorząd uczniowski, - znajduje potrzebne informacje w statucie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia działania, za pomocą których szkoła realizuje poszczególne funkcje, - przytacza przykłady działań samorządu uczniowskiego, - podaje formy organizacji życia społeczności szkolnej, - wyjaśnia, jak należy 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia prawa i obowiązki ucznia, - charakteryzuje poszczególne instytucje życia szkolnego (organizacja, zadania, formy działania), - na podstawie <i>Konstytucji RP</i> i statutu swojej szkoły wyjaśnia, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sposób funkcjonowania samorządu uczniowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się na temat najczęściej i najrzadziej wykorzystywanych praw ucznia zapisanych w statucie jego szkoły.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>swojej szkoły,</p> <ul style="list-style-type: none">- rozpoznaje przypadki naruszania praw ucznia,- wskazuje osoby, u których może szukać pomocy w przypadku naruszania praw ucznia.	<p>reagować w sytuacji naruszenia praw ucznia lub pracownika szkoły.</p>	<p>jak należy reagować w przypadkach naruszania praw uczniów lub pracowników szkoły.</p>			
<p>6. Ekonomia na co dzień</p>	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, czym jest gospodarstwo domowe,- tłumaczy pojęcie budżetu,- odróżnia dochody rodziny od wydatków,- wymienia podstawowe zasady konstruowania budżetu domowego,- wyjaśnia, kim jest konsument,	<ul style="list-style-type: none">- opisuje strukturę typowego budżetu domowego,- podaje przykłady łamania praw konsumenta,- ocenia, czy przykładowy budżet domowy został prawidłowo skonstruowany.	<ul style="list-style-type: none">- tłumaczy podstawowe zasady ekonomii kierujące budżetem gospodarstwa domowego,- proponuje, jak uzyskać nadwyżkę budżetową oraz jak uniknąć „dziury” w budżecie,- wylicza przyczyny powstawania deficytu w budżecie domowym,- przedstawia zasady	<ul style="list-style-type: none">- omawia poszczególne typy dochodów i wydatków składających się na strukturę budżetu domowego,- pisze reklamację.	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, jak bycie świadomym konsumentem wpływa na funkcjonowanie gospodarstwa domowego.	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<ul style="list-style-type: none"> - wyciąga podstawowe prawa przysługujące konsumentowi, - wypełnia typowy formularz reklamacyjny, - oblicza podstawowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego. 		<p>świadomych, bezpiecznych zakupów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jakich przypadkach konsument ma prawo do zwrotu towaru, - wymienia instytucje chroniące prawa konsumenta. 			
II. Prawo i prawa człowieka						
1. Prawa człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są prawa człowieka, - wyjaśnia, czym jest <i>Powszechna deklaracja praw człowieka</i>, - przedstawia podstawowe prawa zawarte w <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - podaje przykłady łamania praw 	<ul style="list-style-type: none"> - określa funkcje praw człowieka, - wymienia cechy praw człowieka, - wyjaśnia, na czym polega szczególne znaczenie <i>Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka</i>, - tłumaczy sformułowania preambuły <i>Powszechnej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje okoliczności uchwalenia i postanowienia <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i>, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych cech praw człowieka, - omawia genezę i treść <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - aktywnie uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje hierarchię funkcji praw człowieka i uzasadnia swoje zdanie, - uzasadnia potrzebę istnienia międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka, - przedstawia historię praw człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach wykazuje, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych. 	<p>kartkówka, odpowiedź ustna, sprawdzian</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	dziecka.	<p>deklaracji praw człowieka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach. 	<p>w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie preambuły <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i> wykazuje konieczność ochrony praw człowieka, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach i przytacza trafne argumenty. 		
2. Katalog praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykładowe prawa i wolności, - wycisza kategorie praw człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady wolności i praw człowieka i obywatela zagwarantowanych w <i>Konstytucji RP</i>, - wskazuje przykłady praw pierwszej, drugiej i trzeciej generacji, - odszukuje w <i>Konstytucji RP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnicę między prawami a wolnościami, - wskazuje ograniczenia praw i wolności, - omawia poszczególne kategorie praw człowieka, - aktywnie uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje kategorie wolności oraz praw człowieka i obywatela zagwarantowane w <i>Konstytucji RP</i>, - określa źródła generacji praw człowieka, - tłumaczy, na czym polega różnica 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że wolności i prawa polityczne są konieczne dla funkcjonowania demokracji, - prezentuje życiorys i działalność Malali Yousafzai. 	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>fragmenty dotyczące wolności i praw politycznych,</p> <p>- bierze udział w dyskusji na temat prawa do wypoczynku.</p>	<p>w dyskusji na temat prawa do wypoczynku.</p>	<p>między prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji,</p> <p>- wyjaśnia, w jaki sposób każdy człowiek może wpływać na życie publiczne dzięki wolnościom i prawom politycznym zagwarantowanym w <i>Konstytucji RP</i>.</p>	
<p>3. Ochrona praw człowieka</p>	<p>- podaje przykłady łamania praw człowieka,</p> <p>- wlicza przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich,</p> <p>- przytacza przykłady spraw, które należy zgłosić do Rzecznika Praw Dziecka.</p>	<p>- wymienia nazwy przykładowych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka,</p> <p>- wyszukuje wiadomości o interwencjach Rzecznika Praw Obywatelskich,</p> <p>- analizuje informacje umieszczone na stronie internetowej Rzecznika</p>	<p>- wyjaśnia przyczyny łamania praw człowieka,</p> <p>- wskazuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka,</p> <p>- przedstawia sposób wyboru, metody działania oraz uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich,</p> <p>- wyjaśnia, jaką rolę w systemie ochrony</p>	<p>- omawia kategorie spraw kierowanych do Rzecznika Praw Dziecka,</p> <p>- charakteryzuje działalność wybranych organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony praw człowieka,</p> <p>- wyjaśnia, jaką rolę w państwie</p>	<p>- przygotowuje prezentację na temat działalności wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw człowieka,</p> <p>- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka.</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>Praw Dziecka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka. 	<p>praw człowieka odgrywa Rzecznik Praw Obywatelskich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje sposób powoływania, metody działania oraz kompetencje Rzecznika Praw Dziecka. 	<p>demokratycznym odgrywa system ochrony praw człowieka.</p>	
<p>4. Bezpieczeństwo nieletnich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest przemoc i kogo dotyczy, - podaje przykłady przemocy, - wskazuje przykładowe osoby i instytucje, do których można się zwrócić w sytuacji doświadczania przemocy, - wymienia główne zalety i wady korzystania z internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są społeczności internetowe, - opowiada o zagrożeniach obecnych w środowisku sieciowym (cyberprzemoc), - wymienia rodzaje cyberprzemocy, - wlicza skutki przemocy, - podaje zasady bezpiecznego korzystania z sieci, - analizuje własne 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są przemoc fizyczna, psychiczna, dręczenie, - proponuje, jak na przemoc powinni reagować jej świadkowie, - opowiada o różnych sposobach szukania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy, - wskazuje instytucje, do których należy się zwrócić w przypadku wystąpienia przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia konsekwencje przemocy dla osób, które jej doświadczyły, - charakteryzuje rodzaje cyberprzemocy oraz podaje metody przeciwdziałania tym zjawiskom, - charakteryzuje zjawisko uzależnienia od internetu, - projektuje ciekawą 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje poradnik bezpiecznego korzystania z internetu.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>zwyczaje związane z wykorzystywaniem internetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci, - wyszukuje informacje o <i>Niebieskich kartach</i> i sporządza notatkę na temat praw ofiar przemocy domowej. 	<p>domowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady społeczności internetowych, analizuje własną przynależność do nich, - przedstawia korzyści, jakie zyskują użytkownicy internetu, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci. 	<p>formę plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność reagowania w przypadkach doświadczania przemocy domowej lub bycia jej świadkiem. 	
<p>5. Nieletni wobec prawa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, kim są niepełnoletni i nieletni, - przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się policja, - wycicza podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne zasady odpowiedzialności prawnej nieletnich, - wyjaśnia, dlaczego prawo inaczej traktuje niepełnoletnich i dorosłych, - przytacza przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jakich przypadkach odpowiedzialność ponosi sprawca, a w jakich jego rodzice lub opiekunowie, - wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jakie są cele postępowania sądowego wobec niepełnoletnich, - określa czynniki brane pod uwagę przez organy państwowe przy rozstrzyganiu spraw 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia inne niż policja i straż miejska (gminna) służby porządkowe i określa ich uprawnienia, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego bezpiecznego

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>uprawnienia policji,</p> <p>- podaje główne prawa przysługujące obywatelom w kontaktach z policją.</p>	<p>spraw, którymi zajmuje się straż miejska (gminna),</p> <p>- podaje podstawowe uprawnienia straży miejskiej (gminnej),</p> <p>- wskazuje uprawnienia przysługujące służbom porządkowym,</p> <p>- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością.</p>	<p>popętnienie wykroczeń i przestępstw,</p> <p>- omawia uprawnienia i zadania policji,</p> <p>- przedstawia prawa przysługujące obywatelom (zwłaszcza niepełnoletnim) w kontaktach z policją,</p> <p>- charakteryzuje kompetencje i działania straży miejskiej (gminnej),</p> <p>- przedstawia zadania Centralnego Biura Śledczego Policji.</p>	<p>dotyczących nieletnich,</p> <p>- wskazuje rodzaje przestępstw, za których popełnienie prawo dopuszcza odpowiedzialność karną nieletnich po ukończeniu 15 roku życia,</p> <p>- uzasadnia konieczność znajomości praw przysługujących obywatelom w kontaktach ze służbami mundurowymi i porządkowymi,</p> <p>- podaje przykłady akcji przeprowadzonych przez Centralne Biuro Śledcze Policji.</p>	<p>korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością.</p>	
--	--	--	--	---	--	--

III. Społeczność lokalna i regionalna						
<p>1. Czym jest samorząd?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest samorząd, - wymienia rodzaje samorządów działających w Polsce, - wymienia zasady działania samorządu terytorialnego, - podaje przykłady zadań samorządów, - wymienia jednostki podziału terytorialnego w Polsce, - podaje nazwy gminy, powiatu i województwa, w których mieszka, oraz nazwy województw sąsiednich, - odczytuje dane 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcjonowanie samorządu terytorialnego, - wyjaśnia znaczenie zasad, na których opiera się funkcjonowanie samorządu terytorialnego, - wylicza organy samorządu terytorialnego, - wskazuje podobieństwa i różnice między państwem a samorządem terytorialnym, - bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów (znajduje informacje na 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania samorządów terytorialnych, zawodowych, uczniowskich i porównuje te jednostki, - tłumaczy, czym się różni gmina wiejska od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej, - określa, jaki charakter ma gmina, w której mieszka, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa samorząd terytorialny, - wykazuje, że zasady, na których opiera się funkcjonowanie samorządu terytorialnego, obowiązują w codziennym życiu swojej gminy / swojego miasta, - odczytuje i analizuje dane z wykresu oraz uzasadnia wyciągnięte przez siebie wnioski. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, w jakich przypadkach zostaje wprowadzony zarząd komisaryczny, - ocenia, czy system władz samorządowych sprzyja zaangażowaniu mieszkańców w życie społeczności lokalnej, i przytacza argumenty na poparcie swojego stanowiska, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów. 	<p>sprawdzian, odpowiedź ustna, praca na lekcji, aktywność</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	z wykresu.	odpowiednich stronach internetowych).			
2. Samorząd gminny	<ul style="list-style-type: none">- wymienia organy władzy w gminie,- wskazuje, jakich organów dotyczą wybory samorządowe,- wyciąga podstawowe zadania gminy,- wyjaśnia, czym jest budżet obywatelski,- bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat swojej gminy / swojego miasta.	<ul style="list-style-type: none">- odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy,- określa sposób wyłaniania władz gminy oraz ich odwołania,- bierze udział w dyskusji o zadaniach gminy,- przytacza przykłady wpływu mieszkańców na życie gminy,- odszukuje na stronach urzędu swojej gminy informacje o działalności młodzieżowej rady gminy, inwestycjach ze środków unijnych, budżecie obywatelskim,- bierze udział w dyskusji o bieżących	<ul style="list-style-type: none">- omawia zadania poszczególnych organów władzy w gminie,- podaje przykłady zadań własnych i zleconych gminy,- aktywnie uczestniczy w dyskusji o zadaniach gminy, wskazuje, które spośród zadań gminy są najpilniejsze i uzasadnia swoje zdanie,- przedstawia, jak jest uchwalany budżet obywatelski,- wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania budżetu obywatelskiego,	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia zasady referendum lokalnego i wskazuje sprawy, których może ono dotyczyć,- wyjaśnia, jak działają młodzieżowe rady gminy,- aktywnie uczestniczy w dyskusji o bieżących problemach społeczności lokalnej i przytacza trafne argumenty,- uzasadnia konieczność angażowania się mieszkańców w życie gminy i rozwiązywanie jej problemów.	<ul style="list-style-type: none">- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat gminy lub miasta, w których mieszka (zasłużone postacie i wydarzenia z dziejów gminy),- redaguje petycję do władz w sprawie budżetu obywatelskiego,- gromadzi wiadomości na temat funkcjonowania budżetów obywatelskich w różnych miastach Polski i wyciąga wnioski z analizy zebranego materiału,- przyjmuje rolę

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>problemach społeczności lokalnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat swoje gminy / swojego miasta. 		<p>lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat swojej gminy / swojego miasta.
<p>3. Powiat i województwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykładowe zadania powiatu, - wlicza organy powiatu, - podaje organy województwa, - wymienia przykładowe zadania samorządu wojewódzkiego, - wskazuje, gdzie znajdują się siedziby 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sposób wyboru i odwołania organów powiatu, - tłumaczy, jak są wyłaniane i odwoływane organy wojewódzkie, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji dotyczącej działań podjętych przez władze swojego powiatu i województwa (znajduje informacje na 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia zadania rady powiatu i zarządu powiatu, - odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych powiatu i województwa, - bierze aktywny udział w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji i zwyczajów swojej 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje strukturę władz samorządu powiatowego i wojewódzkiego, - określa, które z organów samorządu powiatowego i wojewódzkiego mogą zostać odwołane przez mieszkańców, - wskazuje zadania 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację dotyczącą działań podjętych przez władze swojego powiatu i województwa, - przyjmuje rolę lidera w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	władz powiatu i województwa, w których mieszka.	odpowiednich stronach internetowych), - uczestniczy w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.	społeczności regionalnej, - bierze aktywny udział w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa i przytacza trafne argumenty.	wykonywane przez samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki.	i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.	
4. Obywatele a organy samorządu	- odszukuje stronę internetową własnego urzędu gminy, starostwa	- wyjaśnia, czym jest Biuletyn Informacji Publicznej,	- odszukuje informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji	- analizuje zawartość Biuletynu Informacji Publicznej urzędu swojego miasta,	- proponuje inicjatywy, które warto by zrealizować w okolicy,	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>powiatowego, urzędu marszałkowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest korupcja, - przytacza przykłady aktywności obywatelskiej, - wskazuje problemy społeczne występujące w jego społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawa obywatela w kontaktach z urzędami, - odnajduje informacje o projektach zrealizowanych w gminie w ramach budżetu obywatelskiego, - przygotowuje notatkę na temat struktury urzędu swojej gminy lub swojego miasta, - wyjaśnia, czemu przestrzeganie zasad etycznych jest ważne w życiu publicznym. 	<p>Publicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady etycznego postępowania urzędników, - tłumaczy konsekwencje łamania zasad etycznych w życiu publicznym, - podaje możliwe skutki łamania zasad etycznych w życiu publicznym. 	<p>powiatu lub województwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie aktywności obywatelskiej dla funkcjonowania społeczeństwa. 	<p>i wskazuje sposoby ich realizacji.</p>	
IV. Wspólnota narodowa						
<p>1. Naród i ojczyzna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, jakie więzi łączą jednostkę z ojczyzną i małą ojczyzną, - wymienia i opisuje symbole RP, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są naród i wspólnota etniczna, - określa, czym jest tożsamość narodowa, - wylicza przykładowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica między wspólnotą narodową a etniczną, - analizuje czynniki kształtujące poczucie wspólnoty narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sens bycia Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej albo etnicznej, - przytacza historię 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego polskie godło w czasach komunizmu wyglądało inaczej niż obecnie, - prezentuje wybrany element polskiego 	<p>zadanie praktyczne, praca na lekcji, sprawdzian, odpowiedź ustna</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje sytuacje, w jakich najczęściej wykorzystuje się symbole narodowe, - wlicza wybrane święta narodowe, - przedstawia zasady właściwego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych, wobec symboli narodowych, - odczytuje dane z wykresu. 	<p>elementy i wartości składające się na polskie dziedzictwo narodowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje informacje o polskich zabytkach i miejscach wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, - bierze udział w grupowym opracowaniu zagadnienia ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości narodu, - uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych. 	<p>i etnicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy znaczenie dziedzictwa narodowego, - charakteryzuje elementy i wartości budujące polskie dziedzictwo narodowe, - wlicza najważniejsze polskie święta narodowe i wskazuje wydarzenia historyczne, które są podczas nich upamiętniane. 	<p>symboli RP,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenia, w jakim stopniu znajomość historii wpływa na rozumienie współczesnej sytuacji narodu polskiego, - wyczerpująco opracowuje zagadnienie ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości narodu, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych i przytacza trafne argumenty. 	<p>dziedzictwa narodowego i wyjaśnia, na czym polega jego wyjątkowość,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat polskich zabytków i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.
<p>2. Obywatelstwo i narodowość</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest obywatelstwo, - tłumaczy, do czego służy paszport, 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest tożsamość europejska, - podaje definicję narodowości, 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje więzi łączące obywatela i państwo, - omawia 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy zależności między różnymi tożsamościami, - aktywnie 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje sylwetki wybranych wybitnych Polaków i ocenia znaczenie ich dorobku dla pożytku

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP, - podaje przykłady wartości obywatelskich. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady Polek i Polaków, których postępowanie było realizacją wartości obywatelskich, - bierze udział w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno- -kulturowych. 	<p>konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zagadnienie tożsamości zbiorowej, - wskazuje różnice między obywatelstwem a narodowością, - charakteryzuje wartości obywatelskie i wyjaśnia ich wartość dla społeczeństwa, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno- -kulturowych. 	<p>uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-</p> <ul style="list-style-type: none"> -kulturowych i przytacza trafne argumenty, - uzasadnia konieczność popularyzowania wartości obywatelskich we współczesnym państwie demokratycznym. 	<p>publicznego.</p>
<p>3. Postawa patriotyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są patriotyzm i patriotyzm lokalny, - wymienia przejawy patriotyzmu, 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady działań patriotycznych w gospodarce. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice w rozumieniu patriotyzmu dawniej i współcześnie, - określa, w jaki sposób zachowanie młodych 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wyniki badań dotyczących rozumienia patriotyzmu, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia rolę patriotyzmu we współczesnym świecie.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<ul style="list-style-type: none"> - określa, jakie zachowania składają się na postawę patriotyczną, - wycisza sposoby wyrażania patriotyzmu na co dzień przez uczniów. 		<p>ludzi wpływa na los ich ojczyzny.</p>	<p>działań dla polskiej gospodarki.</p>	
<p>4. Mniejszości i migranci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa różnicę między obywatelami RP a cudzoziemcami, - odczytuje z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - wyjaśnia, czym jest Polonia, - znajduje na mapie państwa, w których występuje najliczniejsza Polonia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są mniejszość narodowa i etniczna, - podaje nazwę języka regionalnego uznanego w polskim prawie, - rozróżnia imigrantów, emigrantów i uchodźców, - tłumaczy, czym jest azyl, - wymienia mniejszości narodowe i etniczne we współczesnej Polsce, - gromadzi informacje na temat inicjatyw 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica między mniejszością narodową a etniczną, - tłumaczy, dlaczego uchodźcom przysługują szczególne prawa, - wymienia podstawowe prawa mniejszości w Polsce, - podaje korzyści, jakie niesie dla Polaków poznanie kultury mniejszości zamieszkujących Polskę. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia strukturę ludności zamieszkującej terytorium Polski, - tłumaczy, jakie cechy języka kaszubskiego zadecydowały o uznaniu go za język regionalny, - omawia czynniki przyciągające i wypychające wpływające na migrację, - na podstawie tekstu ustawy podaje 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co wpłynęło na rozlokowanie skupisk poszczególnych mniejszości narodowych w Polsce, - określa czynniki, które miały wpływ na rozmieszczenie Polonii na świecie, - przygotowuje wystąpienie dotyczące kryzysów uchodźczych na świecie, - opracowuje

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>kulturalnych podejmowanych przez środowiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce,</p> <p>- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego koncepcji kampanii informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.</p>		<p>kryteria, które decydują w Polsce o uznaniu danej społeczności za mniejszość narodową lub etniczną,</p> <p>- uzasadnia konieczność ochrony prawnej mniejszości narodowych i etnicznych.</p>	<p>w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat kultury mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce,</p> <p>- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji kampanii informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.</p>	
<p>5. Tolerancja i przejawy ksenofobii</p>	<p>- tłumaczy, czym jest tolerancja,</p> <p>- rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu,</p>	<p>- wyjaśnia, czym są stereotypy,</p> <p>- podaje definicję nietolerancji,</p> <p>- określa, czym jest ksenofobia,</p>	<p>- omawia cechy stereotypu,</p> <p>- przytacza argumenty obalające wybrane stereotypy,</p> <p>- przedstawia konsekwencje braku</p>	<p>- wskazuje ograniczenia postawy tolerancyjnej i tłumaczy ich przyczyny,</p> <p>- omawia różnice między szowinizmem</p>	<p>- omawia wpływ skrajnych postaw na historię XX w.</p>	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, czym są hejt i mowa nienawiści.	<ul style="list-style-type: none">- objaśnia, czym są szowinizm, rasizm i antysemityzm,- wskazuje skutki szowinizmu, rasizmu i antysemityzmu,- tłumaczy, czym jest kosmopolityzm,- podaje definicję Holocaustu,- opracowuje sposoby przeciwdziałania nietolerancji,- bierze udział w dyskusji o granicach tolerancji,- opowiada o swoich wrażeniach po przeczytaniu tekstu źródłowego.	<ul style="list-style-type: none">tolerancji w społeczeństwie,- charakteryzuje przyczyny i skutki ksenofobii,- określa różnice między ksenofobią a kosmopolityzmem,- analizuje tekst źródłowy.	<ul style="list-style-type: none">a nacjonalizmem,- prezentuje konsekwencje upowszechniania się ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu,- formułuje argumenty na poparcie tezy, że walka z brakiem tolerancji jest ważna dla funkcjonowania społeczeństwa,- formułuje argumenty na poparcie tezy, że pogodzenie różnych tożsamości społeczno-kulturowych jest możliwe,- analizuje tekst źródłowy, omawia problemy w nim		
--	---	--	---	---	--	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

				poruszone i formułuje swoje stanowisko wobec nich.		
V. Polska państwem demokratycznym						
1. Państwo i demokracja	<ul style="list-style-type: none">- określa, czym jest państwo,- podaje cechy państwa,- wymienia nazwy współczesnych ustrojów politycznych (demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm).	<ul style="list-style-type: none">- wylicza podstawowe funkcje państwa,- rozróżnia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa,- wskazuje różnicę między monarchią a republiką,- podaje główne różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem,- wymienia zasady, na których opiera się funkcjonowanie demokracji,- wyjaśnia, czym się różni demokracja bezpośrednia od	<ul style="list-style-type: none">- wskazuje różnice między narodem a państwem,- omawia znaczenie suwerenności i przymusowości państwa,- charakteryzuje poszczególne funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa,- tłumaczy, czym jest demokracja konstytucyjna,- wyjaśnia i omawia zasady, na których opiera się funkcjonowanie demokracji,	<ul style="list-style-type: none">- uzasadnia potrzebę realizowania przez państwo funkcji zewnętrznych,- analizuje różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem w obszarach władzy, praw obywateli, wolności słowa i mediów oraz ideologii państwowej,- aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej, prezentuje	<ul style="list-style-type: none">- ocenia stan demokracji w państwie i uzasadnia swoje zdanie,- określa, jak zmieniła się liczba monarchii i republik w Europie w ciągu ostatnich 200 lat,- wyjaśnia, dlaczego większość państw demokratycznych rzadko wykorzystuje model bezpośredni,- ocenia, która historyczna forma demokracji jest najbardziej zbliżona do dzisiejszego ustroju	kartkówka, praca na lekcji, odpowiedź ustna, sprawdzian

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>pośredniej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe formy demokracji bezpośredniej, - wskazuje na mapie Europy monarchie i republiki, - określa korzyści, jakie daje obywatelom ustrój demokratyczny, - bierze udział w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasadę suwerenności narodu, - podaje przykłady spraw, które mogą zostać poddane pod referendum lub stać się przedmiotem konsultacji społecznych, - wskazuje wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej. 	<p>stanowisko swojej grupy i przytacza trafne argumenty.</p>	<p>demokratycznego.</p>	
<p>2. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa znaczenie konstytucji w państwie, - wymienia główne rodzaje władzy państwowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest państwo prawa, - tłumaczy, czym są akty prawne, i podaje ich główne rodzaje, - wskazuje główne 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy zasadę konstytucjonalizmu, - określa znaczenie zasady trójpodziału władzy i równowagi władz dla funkcjonowania 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia hierarchię aktów prawnych w Polsce, - opisuje procedurę zmiany konstytucji i wyjaśnia, z jakiego powodu jest ona 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat historii polskich konstytucji. 	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>- opisuje konstrukcję tekstu <i>Konstytucji RP</i>.</p>	<p>aspekty określone w konstytucji,</p> <ul style="list-style-type: none">- podaje, jaką funkcję pełni Trybunał Konstytucyjny,- wlicza podstawowe zasady ustroju Polski zawarte w <i>Konstytucji RP</i>,- wymienia wartości, do których odwołuje się preambuła <i>Konstytucji RP</i>,- odnajduje w <i>Konstytucji RP</i> rozdziały, w których zostały opisane wolności, prawa i obowiązki obywateli,- znajduje potrzebne informacje we fragmencie ustawy o referendum ogólnokrajowym,- wymienia sprawy, które mogą być poddane pod	<p>demokracji,</p> <ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, dlaczego w republikach obowiązuje zakaz sprawowania dziedzicznej i dożywotniej władzy,- wymienia rozdziały <i>Konstytucji RP</i>,- charakteryzuje poszczególne zasady ustroju RP zawarte w <i>Konstytucji RP</i>.	<p>szczególna,</p> <ul style="list-style-type: none">- interpretuje artykuły <i>Konstytucji RP</i> dotyczące referendum ogólnokrajowego,- wskazuje, które opisane w <i>Konstytucji RP</i> wolności, prawa i obowiązki obywateli uważa za najważniejsze, i uzasadnia swoje zdanie.		
--	--	---	--	--	--	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>referendum ogólnokrajowe,</p> <p>- uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat historii polskich konstytucji.</p>			
<p>3. Sejm i Senat RP</p>	<p>- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę ustawodawczą,</p> <p>- podaje skład polskiego parlamentu,</p> <p>- wymienia podstawowe kompetencje Sejmu i Senatu RP,</p> <p>- odczytuje dane z wykresu dotyczącego aktywności ustawodawczej sejmu.</p>	<p>- wyjaśnia, jak Sejm i Senat RP podejmują decyzje, kto kieruje pracami obu izb oraz ile trwa kadencja posłów i senatorów,</p> <p>- tłumaczy, czym jest immunitet,</p> <p>- wylicza główne zasady wyborów do Sejmu i Senatu RP,</p> <p>- wymienia główne etapy procesu ustawodawczego,</p> <p>- określa, kto w Polsce może wystąpić z inicjatywą</p>	<p>- tłumaczy, jak w pracy parlamentu przejawia się zasada przedstawicielstwa,</p> <p>- wskazuje, czym wyróżnia się Zgromadzenie Narodowe,</p> <p>- omawia kompetencje Sejmu i Senatu RP,</p> <p>- charakteryzuje poszczególne zasady wyborów do Sejmu i Senatu RP,</p> <p>- analizuje wykres dotyczący aktywności ustawodawczej Sejmu RP i dokonuje</p>	<p>- opisuje funkcjonowanie Sejmu i Senatu RP z uwzględnieniem działalności klubów i kół poselskich tworzących koalicję i opozycję,</p> <p>- wyjaśnia znaczenie immunitetu dla funkcjonowania władzy ustawodawczej,</p> <p>- wskazuje różnice w organizacji wyborów do Sejmu i Senatu RP,</p>	<p>- wyjaśnia, czym zajmują się komisje sejmowe, Prezydium Sejmu RP i Konwent Seniorów,</p> <p>- aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat ograniczania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych i przedstawia trafne argumenty.</p> <p>- przygotowuje w ciekawej formie prezentację na temat historii polskiego</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>ustawodawczą,</p> <ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, jakie uprawnienia w trakcie prac nad ustawą posiada prezydent,- wyszukuje informacje o ugrupowaniach politycznych, które mają swoje kluby lub koła w sejmie, przyporządkowuje je do koalicji i opozycji.	<p>potrzebnych obliczeń,</p> <ul style="list-style-type: none">- na podstawie odpowiednich artykułów <i>Konstytucji RP</i> odpowiada, w jakich sytuacjach obraduje Zgromadzenie Narodowe,- wyjaśnia, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli.	<ul style="list-style-type: none">- omawia proces ustawodawczy,- porównuje role Sejmu i Senatu RP w procesie ustawodawczym,- wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego w procesie ustawodawczym,- bierze udział w dyskusji na temat ograniczania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych,- wymienia skutki, jakie niesie dla państwa i społeczeństwa niska frekwencja wyborcza.	<p>parlamentu.</p>	
--	--	--	--	---	--------------------	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

<p>4. Prezydent RP i Rada Ministrów</p>	<ul style="list-style-type: none">- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę wykonawczą,- wymienia podstawowe kompetencje Prezydenta RP,- wyjaśnia, kim jest premier i czym jest Rada Ministrów,- podaje, czym zajmuje się rząd,- odczytuje dane z tabel dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich,- gromadzi informacje o składzie osobowym urzędującej Rady Ministrów (imię i nazwisko premiera	<ul style="list-style-type: none">- przedstawia główne zasady wyboru Prezydenta RP,- omawia kompetencje Prezydenta RP,- wyjaśnia, jak są powoływani premier i Rada Ministrów,- omawia kompetencje rządu,- wylicza Prezydentów RP po 1989 r.,- określa, za kadencji którego prezydenta uchwalono <i>Konstytucję RP</i>,- odszukuje w internecie wiadomości na temat decyzji obecnego rządu, które wpłynęły na życie jego rodziny,- bierze udział w ćwiczeniu dotyczącym	<ul style="list-style-type: none">- omawia poszczególne kompetencje Prezydenta RP z podziałem na politykę wewnętrzną i zagraniczną,- opisuje procedurę tworzenia rządu,- charakteryzuje poszczególne kompetencje rządu,- określa, w jaki sposób współdziałają rząd i prezydent,- analizuje dane zebrane w tabelach dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich,- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia związek funkcjonowania urzędu Prezydenta RP z republikańską formą rządów,- tłumaczy, na jakich zasadach działają wotum zaufania i wotum nieufności,- określa, na czym polega zasada kontrasygnaty,- tłumaczy, czym jest Rada Gabinetowa,- wyjaśnia, dlaczego jest potrzebne poparcie większości sejmowej dla Rady Ministrów i premiera,- omawia trzy kroki w procedurze powoływania Rady Ministrów (na	<ul style="list-style-type: none">- omawia okoliczności przywrócenia urzędu prezydenta w Polsce,- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy i jako minister wygłasza przemówienie oraz przytacza trafne argumenty.	
---	--	---	--	--	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>i ministra odpowiedzialnego za sprawy edukacji).</p>	<p>przygotowywania reform przez ministrów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - znajduje informacje o działaniach obecnego Prezydenta RP związanych z polityką wewnętrzną i zagraniczną kraju. 	<p>ministrów.</p>	<p>podstawie artykułów Konstytucji RP),</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy. 	
<p>5. Sądy i trybunały</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę sądowniczą, - wyjaśnia, co nazywamy wymiarem sprawiedliwości, - przedstawia rolę sędziów, - tłumaczy, kim są prokurator, obrońca i obrońca z urzędu. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje zasady działania sądów, - wymienia zadania trybunałów, - na podstawie tekstu źródłowego przytacza przykłady spraw, którymi zajmują się współczesne sądy, - wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla obywateli dwuinstancyjność postępowania sądowego, 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady działania sądów, - wyjaśnia znaczenie zasad bezstronności i niezawisłości sędziów oraz ich immunitetu i nieusuwalności, - tłumaczy, kim jest ławnik, - analizuje tekst źródłowy, na jego podstawie wyjaśnia określenie <i>rzędy sędziów</i>, - wskazuje różnice 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje salę rozpraw w procesie karnym, - charakteryzuje działania Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, - wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego w państwie demokratycznym, - odszukuje informacje na temat sporu o reformę 	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia, czego dotyczyło ostatnie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<ul style="list-style-type: none"> - odszukuje informacje na temat ostatniego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, - bierze udział w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich. 	<ul style="list-style-type: none"> między wymiarem sprawiedliwości a władzą sądowniczą, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich i przytacza trafne argumenty. 	<ul style="list-style-type: none"> sądownictwa i ustala, jakich kwestii on dotyczył, - analizuje tekst źródłowy, na jego podstawie omawia wpływ sędziów na sferę polityki i życia społecznego. 		
6. Partie polityczne	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są partie polityczne, - wymienia rodzaje partii politycznych, - podaje elementy kampanii wyborczej partii, - wlicza systemy partyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zawartość programu politycznego partii, - określa, w jaki sposób partie dążą do osiągnięcia swoich celów, - przedstawia systemy partyjne, - tłumaczy, czym są koalicja i opozycja w parlamencie, - wymienia nazwy największych polskich partii politycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcje partii politycznych, - opisuje partie prawicowe, centrowe i lewicowe, - tłumaczy znaczenie kampanii wyborczej dla funkcjonowania partii, - charakteryzuje systemy partyjne, wskazuje wady i zalety każdego z nich, - tłumaczy, jak utworzyć partię 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje działalność partii w państwie demokratycznym, - podaje przykłady działań podejmowanych przez wybraną partię polityczną reprezentowaną w Sejmie RP. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje polską scenę polityczną. 	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest statut partii, - wyszukuje potrzebne informacje w tekście ustawy o partiach politycznych. 	<p>polityczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje tekst ustawy o partiach politycznych, - podaje nazwy partii politycznych, których przedstawiciele zasiadają w izbie niższej obecnej kadencji, - przygotowuje notatkę na temat jednej z partii politycznych reprezentowanych w Sejmie RP. 			
7. Organizacje obywatelskie	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są organizacje pozarządowe, i podaje ich główne rodzaje, - określa, czym jest wolontariat, i przytacza przykłady działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co oznacza prawo do swobodnego zrzeszania się, - przytacza przykłady działań organizacji pozarządowych, - wymienia cele działalności ogólnopolskich 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa zasada swobodnego zrzeszania się, - tłumaczy, czym jest społeczeństwo obywatelskie, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia poszczególne obszary działalności organizacji pozarządowych, - wyjaśnia, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia rolę NSZZ „Solidarność” w najnowszej historii, - odpowiada, czy międzynarodowe organizacje pozarządowe powinny wpływać na władze danego kraju, 	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>wolontariuszy,</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia korzyści wynikające z pracy w wolontariacie,- podaje przykłady ogólnopolskich organizacji młodzieżowych,- odczytuje dane statystyczne z wykresu.	<p>organizacji młodzieżowych,</p> <ul style="list-style-type: none">- wylicza przykładowe działania podejmowane przez związki zawodowe,- odszukuje informacje o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy,- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego założenia stowarzyszenia,- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej.	<ul style="list-style-type: none">- charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych,- wskazuje różnice między stowarzyszeniem a fundacją,- charakteryzuje rodzaje wolontariatu,- określa, jakie działania trzeba podjąć, aby zostać wolontariuszem.	<p>wspomóc jej działalność,</p> <ul style="list-style-type: none">- uzasadnia konieczność angażowania się w działania organizacji pozarządowych,- na podstawie analizy danych statystycznych z wykresu wskazuje obszar, w którym organizacje pozarządowe powinny być bardziej aktywne, i uzasadnia swoje zdanie,- wyjaśnia, jak rozumie słowa Tadeusza Kotarbińskiego.	<p>i przytacza trafne argumenty,</p> <ul style="list-style-type: none">- opowiada o swoich doświadczeniach z pracy wolontariackiej,- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy,- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego założenia stowarzyszenia,- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej.	
--	---	---	---	--	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

<p>8. Media i opinia publiczna</p>	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, czym jest opinia publiczna,- wymienia rodzaje mass mediów,- wskazuje różnice między mediami komercyjnymi a publicznymi,- objaśnia, czym są fake newsy i bańki informacyjne,- odróżnia fakty od opinii i komentarzy.	<ul style="list-style-type: none">- określa, do czego służą sondaże,- tłumaczy, czym jest wolność słowa,- wycisza funkcje mediów,- podaje zalety i wady mediów społecznościowych,- wymienia główne zasady etyki dziennikarskiej,- określa, czym jest kampania społeczna,- podaje definicję spotu wyborczego,- wskazuje pozytywne i negatywne skutki rozwoju środków masowego przekazu dla społeczeństwa,- porównuje sposób przedstawienia jednego wydarzenia	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa,- omawia funkcje sondaży,- opisuje specyfikę mediów jednokierunkowych i interaktywnych,- opowiada o poszczególnych funkcjach mediów,- przedstawia rolę mediów społecznościowych w demokracji,- podaje przykłady fake newsów i uzasadnia swój wybór,- omawia zasady pracy i postępowania dziennikarzy,- opisuje obszary	<ul style="list-style-type: none">- przytacza argumenty na poparcie tezy, że wolność słowa i wolne media są fundamentem demokracji,- charakteryzuje misję mediów publicznych,- omawia przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu mediów społecznościowych na demokrację,- uzasadnia konieczność przestrzegania zasad etyki dziennikarskiej,- wyjaśnia rolę opinii i komentarzy w demokratycznych mediach,- bada sposób	<ul style="list-style-type: none">- ocenia, jak często na jego poglądy, decyzje i wybory mają wpływ media społecznościowe,- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat wybranej kampanii społecznej, dokonuje analizy zastosowanych w niej środków.	
--	---	--	---	---	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>w artykułach z kilku źródeł i oddziela fakty od opinii,</p> <ul style="list-style-type: none"> - gromadzi materiały dotyczące wybranej kampanii społecznej, - wskazuje funkcje mediów przejawiające się w stronach internetowych, które odwiedza, - znajduje informacje na temat wyników wybranego badania opinii publicznej. 	<p>tematyczne kampanii społecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporządza notatkę z wybranego badania opinii publicznej. 	<p>ukazania jednego wydarzenia w artykułach z kilku źródeł, oddziela fakty od opinii i przedstawia wnioski,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność oddzielania faktów od opinii. 		
VI. Sprawy międzynarodowe						
<p>1. Współpraca międzynarodowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są polityka zagraniczna i współpraca międzynarodowa, - rozwija skrót ONZ, - przytacza przykłady inicjatyw ONZ, - podaje pełną nazwę 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przejawy realizacji przez państwo polityki zagranicznej, - wymienia podstawowe zadania ambasadora i konsula, - wylicza główne cele i działania ONZ, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie współpracy międzynarodowej dla pokoju na świecie, - charakteryzuje rolę ambasadora i konsula w polityce zagranicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę organizacji międzynarodowych na arenie światowej, - wyjaśnia, jaką rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wyniki badań opinii publicznej, formułuje wnioski, określa przyczyny zaobserwowanych zjawisk, wyraża własną opinię na wskazany temat i 	<p>zadanie praktyczne, praca na lekcji, odpowiedź ustna, sprawdzian</p>

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>NATO,</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia przykłady działań NATO,- odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich NATO,- odczytuje dane z wykresu prezentującego wyniki badań opinii publicznej.	<ul style="list-style-type: none">- tłumaczy, czemu służą misje pokojowe ONZ,- określa najważniejsze cele NATO,- przytacza przykłady aktywności Polski w ONZ i NATO,- odszukuje informacje o przypadku zastosowania weta w czasie obrad Rady Bezpieczeństwa ONZ,- ocenia, czy ONZ odgrywa ważną rolę we współczesnym świecie, i uzasadnia swoje zdanie,- znajduje wiadomości o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r.	<ul style="list-style-type: none">- podaje czas i okoliczności powstania ONZ,- określa, ilu członków liczy ONZ,- wymienia główne organy ONZ,- opisuje genezę NATO,- podaje nazwę głównego organu NATO,- wskazuje na mapie państwa członkowskie NATO z uwzględnieniem kolejnych etapów powiększania się organizacji- wylicza wybrane ugrupowania międzynarodowe, do których należy Polska.	<ul style="list-style-type: none">- omawia wybrane ugrupowania międzynarodowe, do których należy Polska,- opracowuje notatkę o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r. z uwzględnieniem ich celów i uczestników.	<p>uzasadnia odpowiedź,</p> <ul style="list-style-type: none">- znajduje informacje o protestach przed ambasadami różnych krajów, omawia to zjawisko i przedstawia swoje zdanie na ten temat,- ocenia, jaki wpływ ma prawo weta w Radzie Bezpieczeństwa ONZ na skuteczność działań tego organu,- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat najważniejszych działań Polski w strukturach ONZ i NATO.	
--	--	--	---	--	--	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

<p>2. Unia Europejska</p>	<ul style="list-style-type: none">- podaje datę i miejsce utworzenia Unii Europejskiej,- wylicza najważniejsze zadania UE,- odpowiada, czym jest euro,- odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich UE.	<ul style="list-style-type: none">- wymienia główne przyczyny integracji europejskiej,- na podstawie mapy podaje nazwę państwa, które przystąpiło do UE później niż Polska,- wylicza nazwy głównych organów Unii Europejskiej,- odszukuje w Deklaracji Schumana potrzebne informacje,- bierze udział w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej,- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego obchodów Dnia Europejskiego,- gromadzi materiały dotyczące brexitu,	<ul style="list-style-type: none">- omawia główne etapy integracji europejskiej,- opisuje okoliczności powstania Unii Europejskiej,- wskazuje na mapie państwa członkowskie UE, uwzględniając kolejne etapy rozszerzania organizacji,- wymienia podstawowe uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej,- analizuje tekst Deklaracji Schumana,- podaje praktyczne przykłady realizacji celów UE,- analizuje materiały dotyczące brexitu.	<ul style="list-style-type: none">- wskazuje wady i zalety procesu integracji europejskiej,- podaje nazwy trzech wspólnot europejskich,- omawia uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej,- analizuje tekst Deklaracji Schumana i określa, jak zmieniła się sytuacja w Europie od czasów autora,- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, przedstawia trafne argumenty, uzasadnia swoje	<ul style="list-style-type: none">- omawia główne zagadnienia i problemy funkcjonowania UE,- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, organizuje głosowanie i podsumowuje jego wyniki,- przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego obchodów Dnia Europejskiego.	
---	--	--	--	---	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		- bierze udział w dyskusji na temat skutków brexitu.		stanowisko, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat brexitu i przytacza trafne argumenty.	
3. Polska w Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> - podaje datę wejścia Polski do UE i określa sposób, w jaki Polacy podjęli decyzję, - wskazuje główne korzyści, które wynikły dla Polski, jej obywateli i polskich firm z przystąpienia do UE, - szuka informacji do broszury o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> - wylicza podstawowe prawa obywatela UE, - wymienia cztery najważniejsze zasady europejskiego rynku wewnętrznego, - przedstawia podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej dla pracowników i osób podróżujących, - określa źródła funduszy unijnych i główne kierunki ich dysponowania, - gromadzi informacje na temat inicjatyw 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przygotowania Polski do przystąpienia do UE, - charakteryzuje poszczególne prawa obywatela UE, - przedstawia znaczenie zasad europejskiego rynku wewnętrznego, - tłumaczy, czym jest i jak działa strefa Schengen, - wylicza cele, na które są w Polsce przeznaczane dotacje unijne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje koszty przynależności Polski do UE, - przedstawia negatywne skutki swobodnego przepływu osób, - omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów funduszy unijnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską, - rozważa, jakie mogą być konsekwencje wychodzenia kolejnych krajów z UE, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat inicjatyw unijnych skierowanych do młodych ludzi.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

		<p>polskiego rządu zgłoszonych na forum Unii Europejskiej.</p>	<ul style="list-style-type: none">- podaje przykłady wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych,- redaguje broszurę o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim mieście,- sporządza notatkę na temat jednej z inicjatyw polskiego rządu zgłoszonych na forum Unii Europejskiej.			
<p>4. Problemy współczesnego świata</p>	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, czym jest globalizacja,- przytacza przykłady globalizacji z codziennego życia,- podaje przykłady pomocy dla krajów rozwijających się,- tłumaczy, czym jest	<ul style="list-style-type: none">- wylicza główne skutki globalizacji,- określa, z czego wynika podział na kraje rozwinięte i rozwijające się,- wskazuje główny kierunek migracji,- wylicza główne	<ul style="list-style-type: none">- charakteryzuje zjawiska globalizacji i amerykanizacji kultury,- tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm,- tłumaczy, na czym polegają pomoc rozwojowa i pomoc	<ul style="list-style-type: none">- omawia pozytywne i negatywne skutki globalizacji w różnych dziedzinach,- przedstawia sytuację krajów rozwiniętych i rozwijających się,- uzasadnia	<ul style="list-style-type: none">- proponuje, w jaki sposób młodzi ludzie mogą dbać o środowisko,- wyjaśnia, czym jest Młodzieżowy Strajk Klimatyczny,- przedstawia sylwetkę Grety	

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>zjawisko ocieplania klimatu,</p> <p>- podaje główne różnice między sytuacją w krajach Północy i Południa.</p>	<p>zagrożenia i wyzwania XXI w.,</p> <p>- bierze udział w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją,</p> <p>- opracowuje notatkę o wybranej polskiej organizacji pozarządowej, która pomaga mieszkańcom państw rozwijających się,</p> <p>- przygotowuje plakat przestrzegający przed skutkami zmian klimatu,</p> <p>- uczestniczy w pracach nad prezentacją na temat najbiedniejszych państw świata,</p> <p>- bierze udział w dyskusji dotyczącej wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników.</p>	<p>humanitarna,</p> <p>- charakteryzuje zmiany klimatu i określa ich skutki.</p>	<p>konieczność udzielania pomocy humanitarnej,</p> <p>- wyjaśnia, czym jest grupa G7,</p> <p>- omawia problemy związane z migracją,</p> <p>- omawia główne zagrożenia i wyzwania XXI w.</p>	<p>Thunberg,</p> <p>- aktywnie uczestniczy w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, przytacza trafne argumenty, proponuje sposoby rozwiązania problemu,</p> <p>- znajduje informacje o inicjatywach na rzecz osób potrzebujących z krajów Południa, w które mogą się zaangażować młodzi ludzie,</p> <p>- opracowuje reportaż dotyczący zmian klimatu,</p> <p>- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na</p>	
--	---	---	---	--	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

					temat najbiedniejszych państw świata, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników oraz przytacza trafne argumenty.
5. Konflikty zbrojne na świecie	<ul style="list-style-type: none">- podaje główne przyczyny konfliktów zbrojnych,- wyjaśnia, czym jest ludobójstwo,- przytacza przykłady działań terrorystycznych,- odczytuje z mapy informacje o wybranych współczesnych konfliktach na świecie,	<ul style="list-style-type: none">- tłumaczy, na czym polega terroryzm,- wymienia skutki terroryzmu,- określa skutki konfliktów,- odszukuje informacje na temat cyberterroryzmu,- znajduje w internecie wiadomości o zbrodniach ludobójstwa	<ul style="list-style-type: none">- omawia przyczyny i rodzaje konfliktów,- przedstawia źródła i rodzaje terroryzmu,- na podstawie mapy charakteryzuje wybrane współczesne konflikty na świecie,- analizuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce i ocenia, jak poglądy	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, dlaczego walka ze współczesnym terroryzmem jest trudna,- redaguje notatkę na temat zamachów terrorystycznych przeprowadzonych w Europie w XXI w.- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia	<ul style="list-style-type: none">- opowiada o zamachu na World Trade Center,- przygotowuje prezentację dotyczącą konfliktu na Ukrainie,- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych,

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

	<p>- odczytuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce.</p>	<p>popelnionych w XX w.,</p> <p>- bierze udział w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.</p>	<p>Polaków na ten problem kształtują się obecnie,</p> <p>- omawia zagrożenia wynikające z cyberterroryzmu dla współczesnych państw i społeczeństw,</p> <p>- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.</p>	<p>jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych, przedstawia trafne argumenty.</p>	<p>podaje konkretne propozycje i przedstawia trafne argumenty.</p>	
--	---	---	---	--	---	--

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

I Sposoby informowania o obszarach i kryteriach oceniania wiedzy i umiejętności.

Informacja przekazywana jest uczniom na pierwszej lekcji wiedzy o społeczeństwie w danym roku szkolnym, udokumentowana wpisem w dzienniku elektronicznym i zeszyte przedmiotowym. Rodzice mają dostęp do wymagań edukacyjnych z wiedzy o społeczeństwie w opublikowanych na stronie internetowej szkoły. W każdym przypadku rodzic może uzyskać wgląd w wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie podczas spotkania z nauczycielem, np. przy okazji indywidualnej rozmowy, wywiadówki, drzwi otwartych i in.

II Narzędzia stosowane w ocenianiu:

1. **Odpowiedź ustna** – obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich tematów lekcji ma ocenić zasób wiedzy, merytoryczną znajomość tematu oraz poprawność stosowania wiedzy teoretycznej i formułowania dłuższych wypowiedzi oraz stosowanie języka przedmiotu.
2. **Kartkówka** – 10-15- minutowa, obejmująca materiał z trzech ostatnich lekcji; nie musi być zapowiadana. Oceny „ndst” lub „dop” z kartkówek poprawia się po uzgodnieniu z nauczycielem.
3. **Sprawdzian, test**– całogodzinny, zapowiadany przynajmniej tydzień wcześniej i zapisany w dzienniku. Wiadomości obejmują dział.
4. **Praca z tekstem** - odpowiedz pełnym zdaniem, wartość merytoryczna, czytelne pismo
5. **Praca dodatkowa** – między innymi: referaty, krzyżówki, karty pracy, ćwiczenia, materiały do lekcji i inne.
6. **Aktywność**- aktywności ucznia lub brak aktywności w czasie lekcji; odnotowana za pomocą oceny
7. **Praca na lekcji** – w tym aktywność na lekcjach, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w zespole, udział w dyskusjach prowadzących do wyciągnięcia wniosków.
8. **Sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.**

I-III miejsce w etapie szkolnym – ocena cząstkowa *celujący*, I-III miejsce, wyróżnienia w etapie powiatowym, rejonowym – ocena roczna *celujący*.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

III Sposób ustalania oceny śródrocznej i rocznej.

Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych, uzyskanych przez ucznia w ciągu całego pierwszego półrocza, przy czym większe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów i testów, a w drugiej kolejności za odpowiedzi ustne i kartkówki, prace z tekstem i in.

Ocena śródroczna jest wypadkową wynikającą z ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu I półrocza. Nie jest natomiast średnią arytmetyczną ani średnią ważoną.

Ocena roczna wystawiana jest na podstawie oceny śródrocznej i ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w ciągu całego drugiego półrocza, przy czym większe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów i testów, a w drugiej kolejności za odpowiedzi ustne i kartkówki, prace z tekstem i in.

Ocena roczna nie jest natomiast średnią arytmetyczną, ani średnią ważoną.

Ustalając ocenę śródroczną i roczną uwzględnia się również zaangażowanie i systematyczność pracy.

IV Ocenianie bieżące

1. Uczeń uzyskuje oceny cząstkowe wg skali:

niedostateczny	1	niedostateczny plus	1+
dopuszczający minus	2-	dopuszczający	2
dopuszczający plus	2+	dostateczny minus	3-
dostateczny	3	dostateczny plus	3+
dobry minus	4-	dobry	4
dobry plus	4+	bardzo dobry minus	5-
bardzo dobry	5	bardzo dobry plus	5+
celujący minus	6-	celujący	6

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

2. Ocenianie musi odbywać się systematycznie i w różnorodnej formie. Uczeń nie ma prawa na pracach pisemnych „ściągać”. Każda taka próba kończy się odebraniem pracy, uznaniem jej za niesamodzielną i wystawieniem oceny *niedostatecznej*.

Bieżące oceny wystawiane są na podstawie progów procentowych:

0% - 39% niedostateczny

40% - 54% dopuszczający

55% -69% dostateczny

70% - 89% dobry

90% - 97% bardzo dobry

98% - 100% celujący

V Stosowanie innych znaków graficznych

1. Uczeń ma prawo do zgłoszenia w czasie odczytywania listy obecności uczniów, bez żadnych konsekwencji, raz w ciągu półrocza, braku przygotowania do lekcji, takie nieprzygotowanie (tzw. „kropka”) jest odnotowywana w dzienniku wpisem „np”. Prawo do kropki nie dotyczy zaplanowanych sprawdzianów i innych prac, kartkówek, lekcji powtórzeniowych.
2. W przypadku, gdy uczeń nie napisze np. kartkówki lub sprawdzianu, to w miejsce oceny wpisuje się symbol minusa (–), który oznacza brak oceny i po napisaniu pracy zostanie zastąpiony oceną.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTOROGA W OSTOROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

VI Szczegółowe określenie warunków i zasad poprawiania ocen i uzupełniania braków edukacyjnych oraz sposoby uzyskiwania oceny wyższej niż przewidywana na koniec roku

- 1. Sprawdziany i testy są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian/test z przyczyn losowych, powinien go napisać w terminie nieprzekraczającym 2 tygodni od powrotu do szkoły.**
Czas i sposób - do uzgodnienia z nauczycielem. Jeżeli uczeń uchylił się od napisania zaległej pracy, nauczyciel ma prawo poprosić o jej napisanie w dowolnym terminie. Uczeń powinien poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w terminie dwóch tygodni od oddania poprawionych prac. Termin uzgadnia się z nauczycielem.
Uczeń ma obowiązek na bieżąco prowadzić zeszyt przedmiotowy. Jeżeli był nieobecny w szkole nie dłużej niż tydzień, to musi uzupełnić notatki na najbliższą lekcję. Jeżeli nieobecność była dłuższa, to uzupełnia braki w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
Wiadomości i umiejętności uczeń uzupełnia we własnym zakresie w terminie każdorazowo uzgodnionym z nauczycielem.
- 2. Uczeń nieklasyfikowany po I półroczu może kontynuować naukę w drugim półroczu, ale jego klasyfikacja roczna obejmuje materiał całego roku szkolnego. Nauczyciel realizujący zajęcia edukacyjne, z których uczeń był nieklasyfikowany, ustala sposób i termin zaliczenia zagadnień z I półroczu.**
- 3. UCZEŃ MA MOŻLIWOŚĆ UZYSKANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA NA KONIEC ROKU PO ZALICZENIU MATERIAŁU USTALONEGO Z NAUCZYCIELEM. FORMA ZALICZENIA- PRACA PISEMNA.**

VII Inne

1. Na lekcji oprócz zeszytu przedmiotowego uczeń powinien mieć podręcznik i ćwiczenia, o ile są one wymagane.
2. Brak zeszytu, podręcznika i innych materiałów potrzebnych na lekcji podlega ocenie z zachowania zgodnie z zapisami Statutu Szkoły Podstawowej.
3. Otrzymane oceny są wpisywane zgodnie z zapisami w wymaganiach edukacyjnych i Statucie Szkoły Podstawowej.
4. Prace nieczytelne będą oceniane negatywnie na ocenę *niedostateczną*.
5. Prace pisemne powinny być ocenione i oddane w ciągu 2 tygodni. W przypadku oddania poprawionych prac po terminie, oceny będą wpisywane do dziennika wyłącznie za zgodą ucznia.
6. Wszystkie sprawy nie ujęte w WYMAGANIACH EDUKACYJNYCH rozstrzygane będą zgodnie ze Statutem Szkoły Podstawowej i odpowiednimi Rozporządzeniami MEiN